

Typuorð í skrifligum uppgávum í evnafrøði A

Nógv brúkt orð í sambandi við skrifligar uppgávur í evnafrøði

Avmynda

Teknast skal ein grafur, sum greitt lýsir tað, sum spurt verður um. Í sambandi við grafar verður kravt, at nevndar verða bæði støddir (møguliga við onkrum tekni) og eindir á ásunum. Grafurin kann ikki standa einsamallur. Í stuttari frágreiðing skal neyvt verða sagt frá, hvat ið grafurin vísir. Er talan um regressión, skulu bæði dátupunkt og regressiónslinja vera sjónlig. Er talan um so stórar dátumongdir, at ikki ber til at síggja einstøku dátupunktini, verður vikið frá hesum kravinum. Funktiónsforskriftir verða uppgivnar við eindum og røttum tali av týðandi siffrum.

Greina

Her krevst ein nágreinilig miðvíst skipað viðgerð av dátum, myndum, spektrum og/ella upplýsingum úr uppgávuni. Greiningin er grundað á eina lýsing, men skal eisini fevna um eina frágreiðing um atvoldarsamband. Greiningin endar við einum samandrátti.

Avstemma

Hvussu nógvur tekstur skal fylgja við, tá ið reaktiónir skulu passast til (avstemmast), veldst um, hvat slag av reaktión, talan er um. Skulu vit t.d. avstemma eina redoxreaktión, krevjast fleiri skjalprógv, enn fyri flestu onnur sløg av reaktiónum. Er talan um heilt einfaldar reaktiónir, har avstemmað verður við einum einstøkum koefficienti, er ikki neyðugt, at tekstur fylgir við.

Upplýs

Nýt viðkomandi fakmál at geva eitt stutt og neyvt svar. Verður kravt, at tú grundgevur, verður serskilt biðið um tað.

Ger av

Í uppgávutekstinum verða settir upp fleiri móguleikar í sambandi við eitt evnafrøðiligt greiðsluevni. Grunda á evnafrøðiliga vitan og annaðhvørt royndardátur, eina grafiska avmyndan ella tilíkt skal verða grundgivið fyri, hvør móguleiki er tann rætti í givnu støðuni.

Argumentera

Við støði í givnum upplýsingum skal verða sett fram ein evnafrøðilig grundgeving fyri einum lýstum greiðsluevni ella einari eygleiðing í sambandi við eina roynd. Tað kann vera talan um at draga inn evnafrøðiligan støðiskunnleika frá ymsum þørtum av evnafrøðini og at nýta bæði kvantitativ og kvalitativ viðurskifti í argumentatiónini. Svarið skal vera útgreinað, soleiðis at tað er týðiligt, hvussu fakliga umhugsanin, sum svarið er grundað á, hevur verið.

Grundgev

Set fram eina evnafrøðifakliga frágreiðing um eitt uppáhald. Talan kann vera um at draga inn evnafrøðiligan støðiskunnleika frá ymsum þørtum av evnafrøðini og at nýta bæði kvantitativ og kvalitativ viðurskifti í grundgevingini. Svarið skal vera útgreinað, soleiðis at tað er týðiligt, hvussu fakliga umhugsanin, sum svarið er grundað á, hevur verið.

Rokna

Svarið skal fevna um eitt roknað úrslit. Saman við rokningini skal vera frágreiðandi tekstur, partsúrslit, eindir, reaktiónstalvur, myndir og formlar í so stórum vavi, at hugsanarhátturin er greiður. Endað verður við einari samanumtøku, sum umrøður, hvat er roknað, og hvat úrslitið var. Dentur verður lagdur á, at bæði talstøddir og eindir eru skilagott uppsettar, til dømis við at talið av týðandi siffrum er hósakiligt.

Lýs

Her skal verða givin ein útgreinandi lýsing av tí, sum biðið verður um, út frá tilfarinum í uppgávutekstinum. Tilfarið kann t.d. vera ein mynd, upplýsingar í tekstinum ella ein videofíla. Lýsingin skal fevna um viðkomandi ástøði og faklig hugtøk, umframt t.d. ítækilig úrslit og upplýsingar, sum eru í uppgávuni.

Áset

Svarið kann ofta vera ein samanseting av at lesa á grafi ella spektri og av útrokning ella greining. Endað verður við einari samanumtøku, sum stutt umrøður tað, sum er ásett. Dentur verður lagdur á, at bæði talstøddir og eindir eru skilagott uppsettar, til dømis við at talið av týðandi siffrum er hósakiligt.

Skjót upp/Ger uppskot um

Eitt ella fá serstøk uppskot eru vanliga nóg mikið. Uppskot skulu vera fakliga grundgivin í stuttum teksti.

Greið frá

Svarið skal vera grundað á evnafrøðiliga vitan og fatan. Nýt viðkomandi ástøði og fakhugtøk at viðgera tey ítækiligu úrslitini, myndir ella upplýsingar í uppgávuni.

Fullfíggja

Framlagt verður óliðugt tilfar, sum skal fullfíggjast við at nýta evnafrøðilig hugtøk o.a. Væntað verður, at vantandi evnafrøðilig sambond í svarinum verða lýst við evnafrøðiligum teknmáli, t.e. ikki sum evnafrøðilig nøvn. Serstakliga í sambandi við lívevnafrøði er umráðandi, at strukturformlar verða teknaðir. Mýlformlar einsamallir skulu einans verða brúktir, tá ið talan er um ógvuliga einføld evnasambond.

Eyðmerk

Framlagt verður t.d. eitt $^1\text{H-NMR}$ spektur ella ein lýsing av úrslitum av evnafrøðiligum royndum, sum skal verða brúkt at staðfesta eitt evnafrøðiligt samband. Væntað verður, at svarið fevnir um eina evnafrøðifakliga grundgeving fyri eyðmerkingina av evnafrøðiliga sambandinum. Svarið skal vera útgreinað, soleiðis at tað er týðiligt, hvussu fakliga umhugsanin, sum svarið er grundað á, hevur verið.

Tak uppí

Tilfar, sum víst verður til, verður tikið upp í svarið, t.d. ein mynd av evnasambandi, evnafrøðilig hugtøk, titrerkurvar ella tilíkt.

Ger viðmerkingar til

Er vanliga partur av uppgávum, har ein evnafrøðilig stødd er roknað ella funnin. Úrslitið skal eftirfylgjandi verða samanborið við viðkomandi evnafrøðiliga vitan. Talan er um lutfalsliga stutta fakliga lýsing av týdninginum av fingna úrslitinum. Til dømis kann talan vera um at greiða frá týdninginum av einari roknaðari termodynamiskari stødd.

Frámerk

Her verður ekki kravdur frágreiðandi tekstur, men dentur verður lagdur á, at frámerkingin er røtt. Hugt verður eisini eftir, um skeivar frámerkingar eru.

Navngev

Í svarinum skal ein givin strukturur verða navngivin. Navnagávan skal í høvuðsheitum fylgja viðmælunum hjá IUPAC/Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg.

Skriva upp

Stutt upprit um t.d. eitt evnafrøðiligt hugtak, evnafrøðiligan struktur ella reaktiónstalvu. Neyðugt er ikki at taka ein útgreinandi tekst uppí.

Set fram

Við støði í eygleiðingum og/ella teksti skal verða sett fram ein evnafrøðiliga grundað hypotesa.

Ger grein á/Greið frá

Ein greining er ein skipað og fakliga grundað lýsing av einum evnafrøðiligum spurningi. Til dømis kann greiningin snúgva seg um sambandið millum struktur og eginleikar hjá einum evnasambandi.

Tekna

Teknast skal ein tekning, sum greitt vísir evnafrøðiliga spurningin, sum talan er um. Ein tekning kann tó ikki standa einsamøll. Neyvt og stutt skal verða umrøtt, hvat ið tekningin vísir. Í ávísium førum kann vera tørvur á, at viðkomandi fakligar grundgevingar verða brúktar at greiða nærri frá tekningini.

Kanna

Við støði í t.d. dátum frá royndum, grafiskari avmyndan ella tilíkum tilfari, skal ein samanhangur millum viðkomandi evnafrøðiligar støddir verða staðfestur. Hóskandi evnafrøðiligt skjalprógv skal verða lagt fram sum próvførsla fyri samhanginum. Skjalprógv kann t.d. vera útrokningar, grafar ella teknaðir strukturar, men tað ræður um, at skjalprógvið verður bundið saman av einum teksti. At enda skal vera ein stutt niðurstøða.

Vís

Eitt uppáhald verður sett fram. Lagt skal verða fram hóskandi evnafrøðiligt skjalprógv, sum vísir, at uppáhaldið er rætt. Skjalprógvið kann t.d. fevna um útrokningar, grafar, regressión og teknaðar strukturar, men tað ræður um, at skjalprógvið verður bundið saman av einum teksti, sum eftirvísir uppáhaldið.

Met um

Við støði í evnafrøðiligari vitan og møguligari greining av royndarúrslitum verður mettt um ymsar møguleikar ella sjónarmið í sambandi við ein viðkomandi evnafrøðiligan spurning. At enda skal vera ein stutt niðurstøða.

Próvstovan
august 2022